

Interdiocesaan Pastoraal Beraad

Guimardstraat 1, 1040 Brussel – tel. 02/507 05 87 – ipb@interdio.be – www.ipbsite.be
Rek. BE94 7845 8328 8914

Sleutels voor synodaal overleg

Carine Devogelaere, coördinator IPB – c.devogelaere@interdio.be

Inleiding

“De weg van de synodaliteit is de weg die God van de Kerk van het derde millennium verwacht. Ze is een constitutieve dimensie van de Kerk”, zodat “wat de Heer van ons vraagt, in zekere zin, al in het woord ‘synode’ is vervat”. (*Paus Franciscus, Ceremonie naar aanleiding van de 50ste verjaardag van het instituut van de bisschoppensynode 2015*)

De jongerenpastoraal kan alleen maar synodaal zijn; ze kan met andere woorden alleen maar tot stand komen door “samen op weg” te gaan. Dit impliceert een waardering van de charismatische gaven die de Heilige Geest aan elk van de leden van de Kerk verleent in overeenstemming met de roeping en zending, doorheen een proces van medeverantwoordelijkheid. (*Christus leeft 206*)

Op 2 maart 2018 verscheen in Rome een document van de Internationale Theologische Commissie: Synodaliteit in het leven en de zending van de Kerk.

Synode: van het Grieks *sun* (samen) en *hodos* (weg)

Synodaliteit als ‘nieuw’ begrip van paus Franciscus, geënt op Vat II: ‘op basis van de leer van de *sensus fidei fidelium* (geloofszin van de gelovigen) zijn alle leden van de Kerk actieve subjecten van evangelisatie’

Articulatie tussen allen, sommigen en één

Synodaal proces gebeurt binnen een hiërarchisch gestructureerde gemeenschap. Er is een onderscheid tussen het proces van besluitvorming (*decision making*) wat een synodale bevoegdheid is en de pastorale beslissing (*decision taking*) die een ministeriële bevoegdheid is.

Verskillende fasen in een synode:

0. Sensibilisering van iedereen, info en vorming over het thema
1. Brede raadpleging van iedereen
2. Viering van de synode zelf (in verschillende sessies verspreid over een aantal maanden)
3. Afkondiging van de decreten (door de bisschop) en implementatie

Synodaliteit laat zich aflezen op 3 manieren:

1. Een synodale cultuur
 - Waardering van de inbreng van ‘allen’
 - Gericht op het grotere geheel: *sentire cum Ecclesia*
 - Dialoog in de Geest
2. in structuren zoals raden of overlegorganen
 - op diocesaan niveau
 - lokaal: pastorale eenheden of parochies/dekenaten

3. in de concrete processen of praktijken (vergaderingen en samenkomsten)
- Bisschoppensynodes in Rome, diocesane synodes: kerkjuridisch gestructureerd
 - Synodale trajecten: bv. Jongerensynode in het bisdom Brugge

Sleutels voor synodaal overleg

Inbreng van allen: consultatie van de *sensus fidei* van 'allen'

- Laagdrempelige bevraging: hoe organiseren?
- Verwerking antwoorden
- Over welke onderwerpen kunnen we samen overleggen? Welke onderwerpen komen misschien niet in aanmerking?
- Belang van voldoende informatie

Overleg door sommigen – synodaal overleg zelf

- Hoe gebeurt de samenstelling van de groep? Wie ontbreekt? Welke stem wordt niet gehoord?
- Gelijkwaardigheid van de inbreng van de aanwezigen (soms gemakkelijker zonder experts)
- Grondhouding van de deelnemers
- Een proces van gemeenschappelijke onderscheiding

Het synodaal proces vraagt tijd, is een proces

- Verzamelen van voldoende informatie
- Luisteren naar het Woord van God en kijken naar de tekenen van de tijd: wat heeft de Geest mij te zeggen?
- Luisteren naar wat de Geest aan ieder van de groep zegt en tijd nemen om daarin te horen wat de Geest tot ONS SAMEN zegt. Soms is dat snel duidelijk, soms vraagt het verschillende gespreksrondes om tot een gemeenschappelijk besluit te komen.
- De weg naar een besluit wordt samen afgelegd. Daarom is het belangrijk dat *dezelfde mensen* de verschillende gespreksrondes meemaken.
- Het gaat niet om een uitwisseling van ideeën (opsomming) maar om te onderscheiden wat daaruit *gemeenschappelijk* besloten wordt
- Dit vraagt een andere *vergadercultuur*: gebed en onderling vertrouwen, vrijheid van spreken en respect, tijd om een beslissing eventueel uit te stellen tot een consensus gegroeid is

Een mogelijke handreiking: [De synodale weg. LEREN EN DOEN](#), Erik Galle en Carine Devogelaere, Halewijn 2021. Daarin 7 gebedsbladen en tips voor de uitwisseling. Dit werkinstrument is ook te vinden op <https://www.kerknet.be/kerknet-redactie/artikel/de-synodale-weg-gebedsbladen>

Webinar 18 maart 2022